

MÓDSZERTANI ÚTMUTATÓ

a készpénzforgalmazással, -feldolgozással és -visszaforgatással, valamint a készpénzellátás biztonságával kapcsolatos jogszabályi rendelkezések és jegybanki elvárások teljesítéséhez

Módosítás dátuma: 2025. augusztus 7.

A Magyar Nemzeti Bank (a továbbiakban: MNB) MNB tv.-ben meghatározott feladatai közé tartozik a készpénzforgalom és készpénzellátás zavartalanságának és biztonságának a fenntartása, valamint a pénzügyi és kiegészítő pénzügyi szolgáltatásokat igénybe vevők érdekeinek védelme és a pénzügyi közvetítőrendszerrel szembeni közbizalom erősítése. Ezen feladataihoz kapcsolódóan **az MNB kiemelt figyelmet fordít az ügyfelek – különösen a fogyasztónak minősülő ügyfelek – készpénzellátásának és a készpénzforgalmi szolgáltatásokhoz való hozzáféréseinek biztosítására, valamint az érdekeiket védő jogszabályi előírások következetes betartatására**, továbbá a készpénzforgalmazás körébe tartozó szolgáltatásokat nyújtó szervezetek számára a vonatkozó jogszabályokhoz kapcsolódó jegybanki elvárások megfogalmazására.

Jelen útmutató célja, hogy segítse a jogalkalmazói gyakorlatot és felhívja az érintett szervezetek figyelmét azokra a szempontokra, amelyek a készpénzforgalmazással, -feldolgozással és -visszaforgatással, valamint a készpénzellátás biztonságával kapcsolatos jogszabályi rendelkezéseknek és jegybanki elvárásoknak való megfelelést szolgálják.

Jelen útmutató a jogszabályi rendelkezésekre teljesszűrtül nem utal vissza a jegybanki elvárások megfogalmazásakor, az érintett szervezetek a jogszabályi előírásoknak való megfelelésre azonban természetesen továbbra is kötelesek.

Az útmutatóban hivatkozott jogszabályok és fogalmak:

MNB tv.: a Magyar Nemzeti Bankról szóló 2013. évi CXXXIX. törvény;

Hpt.: a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 2013. évi CCXXXVII. törvény;

Pft.: a pénzforgalmi szolgáltatás nyújtásáról szóló 2009. évi LXXXV. törvény;

ATMtv.: az automata bankjegykiadó gépek telepítéséről szóló 2025. évi XVIII. törvény;

49/2025. (III. 24.) Korm. rendelet: az automata bankjegykiadó gépek működésének veszélyhelyzeti fenntartásáról szóló, időközben már hatályon kívül helyezett 49/2025. (III. 24.) Korm. rendelet;

129/2025. (VI. 5.) Korm. rendelet: az automata bankjegykiadó gépek működésének veszélyhelyzeti fenntartásáról szóló 129/2025. (VI. 5.) Korm. rendelet

ATM-telepítési MNB rendelet: az automata bankjegykiadó gépek telepítésének szempontrendszerére, a pénzforgalmi szolgáltatók teherviselésének, költségeinek megosztására vonatkozó részletes szabályokról szóló 19/2025. (VI. 26.) MNB rendelet;

Bankjegyrendelet: a bankjegyek feldolgozásáról, forgalmazásáról, valamint hamisítás elleni védelmével kapcsolatos technikai feladatokról szóló 1/2023. (I. 17.) MNB rendelet;

Érmerendelet: az érmék feldolgozásáról, forgalmazásáról, valamint hamisítás elleni védelmével kapcsolatos technikai feladatokról szóló 20/2019. (V. 13.) MNB rendelet;

20/2025. (VI. 26.) MNB rendelet: a bankjegyek feldolgozásáról, forgalmazásáról, valamint hamisítás elleni védelmével kapcsolatos technikai feladatokról szóló 1/2023. (I. 17.) MNB rendelet módosításáról szóló 20/2025. (VI. 26.) MNB rendelet;

készpénzes automata: az ATM-ek és az ügyfél által kezelt gépek együttes megnevezése;

készpénzes automata-hálózat: a hitelintézet által üzemeltetett készpénzes automaták összessége;

betéti típusú fizetési kártyák: a „Pénzforgalmi infrastruktúrák” megnevezésű adatszolgáltatásban (MNB azonosító kód: P11; a továbbiakban: P11 MNB azonosító kódú adatszolgáltatás) debit (betéti) funkcióval rendelkező kártyaként, hitelkerethez kapcsolódó debit (betéti) funkcióval rendelkező kártyaként, valamint előrefizetett funkcióval rendelkező kártyaként jelentett kártyák;

hitel típusú fizetési kártyák: a P11 MNB azonosító kódú adatszolgáltatásban credit (hitel) funkcióval rendelkező kártyaként, valamint delayed debit (terhelési) funkcióval rendelkező kártyaként jelentett kártyák;

kompensációs szabály: a Bankjegyrendelet 10. § (1) bekezdés b) pontjában foglalt rendelkezés, amely alapján az egyik településkategóriában a területi feltételek alapján meghatározott készpénzes automaták száma legfeljebb 25%-kal csökkenthető.

A készpénzes infrastruktúrát érintő jogszabályi környezet változása

Az elmúlt időszakban az országos készpénzes infrastruktúrát érintő jogszabályi környezet jelentős mértékben változott. **2025. április 15-től Magyarország Alaptörvényének XIII. cikk (1) bekezdése a készpénzzel történő fizetést alapvető jogként határozza meg.** A 49/2025. (III. 24.) Korm. rendelet, majd az ATMTv. alapján **2025. március 25-től a fizetési számláról történő készpénzkifizetést lehetővé tevő szolgáltatás biztosítása érdekében készpénzes automata üzemeltetése, valamint a bankfiók fizetési számláról történő készpénzkifizetési szolgáltatása nem szüntethető meg.** Az ATMTv. továbbá készpénzes automata telepítésre kötelezte a fogyasztónak fizetési számlát vezető és készpénzhelyettesítő fizetési eszközt kibocsátó pénzforgalmi szolgáltatókat minden olyan településen, ahol a jogszabály hatálybalépése napján, azaz 2025. május 15-én nem működött készpénzes automata. Az ATMTv. felhatalmazása és jogalkotói célja alapján dolgozta ki az MNB az ATM-telepítési MNB rendeletet, amelynek során a pénzforgalmi szolgáltatók kötelezettsége mértékének megállapítására összetett költségterhelési elosztási mutatót, valamint a települések elosztására a KSH által közzétett területi makroismérveket (járásonkénti bruttó átlagkereset, lakónépesség, munkanélküliségi ráta és a nem az adott településen foglalkoztatottak aránya) vett figyelembe.

A megváltozott jogszabályi környezet indokoltá tette a Bankjegyrendelet készpénzes infrastruktúrára vonatkozó rendelkezéseinek, kiváltképp a fióki pénztárak működésének megszüntetésére és korlátozására vonatkozó előírások felülvizsgálatát. A felülvizsgálat eredményeképpen a 2025. június 27-én hatályba lépett módosítás¹ a fióki pénztár működésének megszüntetéséhez kapcsolódó szabályokat hatályon kívül helyezte, valamint leszűkítette a fióki pénztár működésének korlátozhatóságát: az új szabályok alapján **a hitelintézet kizárólag a nyitvatartási időre vonatkozóan, a Bankjegyrendeletben meghatározott mértékben korlátozhatja a pénztára működését.**

¹ 20/2025. (V. 26.) MNB rendelet

1. A bankjegyek forgalmazására vonatkozó szabályok

A Bankjegyrendelet 5. § (8) bekezdésében meghatározott, a bankjegyvizsgáló gép megfelelő működésére vonatkozó üzemeltetői kötelezettség egyrészt a Bankjegyrendeletben foglalt előírások teljes körű betartását, másrészt a bankjegyvizsgáló gép gyártója, illetve forgalmazója által meghatározott elvárások maradéktalan teljesítését jelenti. A bankjegyvizsgáló gép rendeltetésszerű és biztonságos működését és ezáltal a bankjegyvizsgáló gépeken keresztül bonyolított készpénzforgalom biztonságát ezen előírások együttes érvényesülése biztosítja. Ennek megfelelően **az üzemeltető felelőssége, hogy a bankjegyvizsgáló gép megfeleljen a gyártó, illetve a forgalmazó által meghatározott követelményeknek, különösen a rendeltetésszerű használatra, valamint a karbantartásra vonatkozó előírásoknak. Az üzemeltető köteles a karbantartási időintervallumokat és időpontokat késedelem nélkül betartani, valamint azok elvégzését és eredményét hitelt érdemlő módon dokumentálni. A karbantartások között eltelt idő nem haladhatja meg a gyártó, illetve a forgalmazó által meghatározott maximális időtartamot (pl. 1 hónap, 1 negyedév, 1 félév). Ennek megfelelően, ha a karbantartási gyakoriság fél év, a következő karbantartást a legutolsó karbantartás napjától számított hat hónap múlva kell elvégezni.**

A bankjegyvizsgáló gép üzemeltetési helyszínétől eltérő helyen történő szervizelése, karbantartása esetén, az 5 munkanapot meghaladó javítás, karbantartás miatti elszállítás tényét is rögzíteni szükséges az MNB elektronikus ügyintézészt biztosító információs rendszerének (ERA rendszer) a bankjegyvizsgáló gépek bejelentésére és nyilvántartására szolgáló felülete (ERA BJV) MEGJEGYZÉS oszlopában [Bankjegyrendelet 5. § (3) bekezdése].

2. A készpénzesautomata-hálózat üzemeltetésének területi és forgalmi alapú feltételei

2.1. A készpénzesautomata-hálózat üzemeltetésére vonatkozó kötelezettség

A hitelintézet folyamatosan, naptári negyedévente – a pénzforgalmi infrastruktúrák tárgynegyedévi statisztikai adatainak közzétételét követő 5 munkanapon belül – vizsgálja, hogy a Bankjegyrendelet 9. § (2) bekezdésében meghatározott feltételeket figyelembe véve **köteles-e készpénzesautomata-hálózatot üzemeltetni.** Amennyiben a vizsgálat eredményeként a hitelintézetnek nem áll fenn készpénzesautomatahálózat-üzemeltetési kötelezettsége, a vizsgálat eredményéről nem köteles tájékoztatást küldeni az MNB részére. Az üzemeltetési kötelezettség megállapításával összefüggésben a hitelintézet az MNB Készpénzlogisztikai igazgatósága kpltitkarsag@mnbb.hu levelezési címén kezdeményezhet konzultációt.

A vizsgálat elvégzése szempontjából releváns statisztikai adatot, azaz a készpénzfelvételi funkcióval rendelkező fizetési kártyák összesített darabszámát az MNB negyedévente közzéteszi a honlapján. Az adatok elérésének útvonala az MNB honlapjának főoldaláról: Pénzforgalmi infrastruktúrák Excel [fájl](#)². Az excel fájl „2” munkalapja tartalmazza a hazai kibocsátású fizetési kártyákra vonatkozó adatokat, melyek közül a kártyafunkció szerinti megbontásból kell a „készpénz és fizetési funkció”, valamint a „készpénz funkció” oszlopok adatait alapul venni.

A vizsgálat során a hitelintézet az általa kibocsátott, készpénzfelvételi funkcióval rendelkező betéti típusú fizetési kártyák teljes mennyiségét, valamint a hitel típusú fizetési kártyák 50%-kal csökkentett mennyiségét veszi figyelembe. A hitelintézet a virtuális/digitalizált kártyát akkor veszi figyelembe, ha rendelkezik készpénzfelvételi funkcióval. Amennyiben egy készpénzfelvételi

² MNB honlap: Területek/Statisztika/Statisztikai adatok, információk/Adatok, idősorok/Pénzforgalmi adatok/Tájékoztató-Pénzforgalom/Pénzforgalmi infrastruktúrák/Excel fájl letöltése

funkcióval rendelkező kártya fizikai és virtuális/digitalizált változatban is létezik, azt a hitelintézet csak egyszer veszi figyelembe. Az így megállapított kártyák darabszámát a hitelintézet összesíti.

2.2. A készpénzesautomata-hálózatra vonatkozó területi alapú feltételek

A hitelintézet az összesített kártyaszám alapján kiválasztja a Bankjegyrendelet 10. § (1) bekezdés a) pontja szerinti táblázat (a továbbiakban: táblázat) 5 sávjából a rá vonatkozó sort, és meghatározza, hogy a főváros 23 kerülete, a 18 vármegyeszékhely, valamint a 19 vármegye egyéb települései kategóriákban mennyi készpénzes automatát kell üzemeltetnie. **A táblázat Budapest kerületei, a vármegyeszékhelyek és a vármegyék egyéb települései kapcsán kategóriánként számítandó átlagos darabszámokat tartalmaz, tehát a megfelelési kötelezettség az egyes kategóriákra megadott átlagos darabszámra vonatkozik.**

A 20/2025. (VI. 26.) MNB rendelet a táblázatot egy további sávval egészítette ki, ezáltal **a készpénzesautomata-hálózat üzemeltetésére kötelezett hitelintézetek köre az arányos teherviselés elvének érvényesítése érdekében kibővült.** Ennek megfelelően a készpénzfelvételi funkcióval rendelkező fizetési kártyák összesített darabszámának 1%-át meghaladó, 0-250 ezer darab fizetési kártyát kibocsátott hitelintézet összesen 54 darab készpénzes automata működtetésére kötelezett.

2.3. A kompenzációs szabály alkalmazása

A hitelintézet a Bankjegyrendelet 10. § (1) bekezdés b) pontja szerinti kompenzációs szabály alkalmazására akkor jogosult, ha a táblázatban meghatározott három településkategória szerinti bontásban kiszámolt készpénzes automaták minimális száma alapján bármelyik két településkategóriában legalább egy-egy készpénzes automatával többet üzemeltet, így a harmadik kategóriában a készpénzes automaták minimális számát legfeljebb 25%-os mértékben csökkentheti. Amennyiben az előírt minimális mennyiség nem egész szám, akkor a felfelé kerekített darabszámot kell legalább egy darabbal meghaladnia az üzemeltetett készpénzes automaták tényleges számának, **a 8.1. pontban bemutatott példaszámítás szerint.**

Az ATM-telepítési MNB rendeletben településszinten meghatározott telepítési kötelezettség alapján üzemeltetett készpénzes automaták a Bankjegyrendelet előírásai szerint a vármegyék egyéb települései kategóriában vehetők figyelembe. Ennek következtében a Bankjegyrendelet 10. § (1) bekezdés b) pontja szerinti kompenzációs szabály a vármegyék egyéb települései kategóriában csak azzal a feltétellel alkalmazható, amennyiben nem sérti a ATM-telepítési MNB rendeletben foglalt telepítési kötelezettséget.

2.4. A készpénzes automaták üzemelési helyszíneinek meghatározása

A hitelintézet meghatározza, hogy a megállapított minimális számú készpénzes automatát az egyes településkategóriákon belül konkrétan melyik településen, illetve kerületben üzemelteti. Ehhez alapul veszi:

- a) a táblázatban szereplő átlagos darabszámot a három településkategóriára, korrigálva a kompenzációs szabállyal, valamint
- b) a Bankjegyrendelet 10. § (1) bekezdés c) és d) pontjában a városokra vonatkozóan meghatározott 65, illetve 80%-os arányt.

Magyarországon – Budapesten és a vármegyeszékhelyeken kívül – összesen 329 városi rangú település van.³ Ezt, valamint a városokra vonatkozóan meghatározott arányt figyelembe véve, ha egy hitelintézetre az összesített kártyaszám alapján a táblázat 3. sora irányadó, akkor legalább 214

³ Forrás: [Központi Statisztikai Hivatal \(ksh.hu\)](https://ksh.hu)

városban (az összes városi rangú település 65%-ában), illetve, ha a táblázat 4. vagy 5. sora irányadó, akkor legalább 263 városban (az összes városi rangú település 80%-ában) kell készpénzes automatát üzemeltetnie. A Bankjegyrendelet 10. § (1) bekezdés e) pontja szerint **készpénzes automata nem városi rangú településen abban az esetben üzemeltethető, ha azt az ügyféligény, a forgalmi adatok, a lakosságszám vagy az ATMTv.-en alapuló telepítési kötelezettség teljesítése érdekében indokolt.**

A 65%-os, illetve 80%-os aránynak országos szinten kell megfelelni, azaz a hitelintézetnek nem szükséges minden vármegyében a rá vonatkozó aránynak megfelelő számú városban készpénzes automatát üzemeltetnie.

Tekintettel a vármegyék, a fővárosi kerületek, az egyes települések eltérő lakosságszámára és területi kiterjedésére, **az egyes településeken/településrészen ténylegesen üzemelő automaták számának valamennyi településkategóriában átlagosan kell megfelelni.** Ennek megfelelően a gyakorlatban előfordulhat, hogy a hitelintézet az egyes fővárosi kerületekben, vármegyékben, illetve vármegyeszékhelyeken nem azonos számú készpénzes automatát üzemeltet.

A hitelintézetnek a készpénzesautomata-hálózata előírásoktól való **eltérését** – ide nem értve a táblázatban szereplő átlagos darabszámoktól a kerekítés miatti eltérés esetét – a készpénzesautomata-hálózati **felmérésében indokolnia kell.** A táblázat E oszlopában szereplő összesített darabszámot ebben az esetben is be kell tartani, azaz alapvető elvárás, hogy ha a hitelintézet készpénzesautomata-hálózata valamilyen szempontból elmaradást mutat, azt más tekintetben kompenzálnia kell. Így például, ha a hitelintézet az egyik fővárosi kerületben nem rendelkezik készpénzes automatával, és nem tervez az adott kerületbe új készpénzes automatát telepíteni, nem elegendő a telepítés elmaradását jeleznie, hanem be kell mutatnia, hogy melyik kerület(ek)ben üzemeltet az előírt átlagos darabszámnál több készpénzes automatát. Továbbá, ha a hitelintézetre a táblázat harmadik sora irányadó, de az előírt 214 városnál kevesebb városban üzemeltet készpénzes automatát, és nem tervez új város(ok)ba készpénzes automatát telepíteni, nem elegendő a telepítés elmaradását jeleznie, hanem be kell mutatnia, hogy a városi rangú települések helyett mely nem városi rangú település(ek)en üzemeltet készpénzes automatát és milyen indok (ügyféligény, a forgalmi adatok, a lakosságszám vagy az ATMTv.-en alapuló telepítési kötelezettség) alapján.

2.5. A készpénzesautomata-hálózatra vonatkozó forgalmi alapú feltételek

Miután a hitelintézet a készpénzfelvételi funkcióval rendelkező készpénzes automaták minimális darabszámát a területi alapú feltételek szerint megállapította, a forgalmi alapú feltételeknek való megfelelést vizsgálja, a Bankjegyrendelet 10. § (4) bekezdés a) és b) pontjában meghatározott követelmények szerint.

Annak megállapításához, hogy a hitelintézet készpénzesautomata-hálózata megfelel-e a forgalmi alapú feltételeknek, a felmérés évét megelőző év készpénzes automatán keresztül lebonyolított készpénzfelvételi, illetve -befizetési forgalmát veszi alapul. A készpénzes automaták forgalmi alapú feltételeknek megfelelő darabszámát az előző évi átlagos forgalom és az MNB által megállapított és a hitelintézettel a Bankjegyrendelet 10. § (6) bekezdése szerint közölt referenciaérték hányadosa határozza meg. Ennek kiszámítására a 8.2. pont tartalmaz példaszámítást. Az MNB által meghatározott, 2023. márciusában közzé tett

- a készpénzfelvételi funkcióval rendelkező készpénzes automatákra eső éves átlagos **készpénzfelvételi forgalomra vonatkozó referenciaérték: 2 300 millió forint,**
- a befizetési funkcióval rendelkező készpénzes automatákra eső éves átlagos **befizetési forgalomra vonatkozó referenciaérték: 3 250 millió forint.**

Az MNB a referenciaértékekről háromévente tájékoztatja a hitelintézeteket, legközelebb 2026-ban, március 31-ig. A működését megkezdő hitelintézet, illetve a Bankjegyrendelet 9. § (3) bekezdése szerinti negyedéves felülvizsgálat alapján készpénzesautomata-hálózat üzemeltetésére kötelezetté váló hitelintézet a készpénzesautomata-hálózat forgalmi alapú felmérését első alkalommal a Bankjegyrendelet 11. § (2) bekezdés b) pontja, illetve (3) bekezdés b) pontja szerinti határidőben köteles elvégezni.

2.6. A készpénzesautomata-hálózatra vonatkozó területi és forgalmi alapú feltételek egymáshoz való viszonya

Amennyiben egy hitelintézet készpénzesautomata-hálózata sem a területi, sem a forgalmi alapú feltételnek nem felel meg, a ténylegesen telepítendő készpénzes automaták számát a nagyobb elmaradást mutató feltétel alapján kell meghatározni (azaz a két feltétel alapján telepítendő darabszámokat nem kell összeadni).

2.7. A készpénzesautomata-hálózati felmérés MNB részére történő megküldése

Az MNB elvárja, hogy a készpénzesautomata-hálózat üzemeltetésére köteles hitelintézet a készpénzesautomata-hálózati felmérés adatait áttekinthető táblázatban összesítse a készpénzesautomata-hálózatának településkategóriák szerinti bontásban.

A készpénzesautomata-hálózat üzemeltetésére köteles hitelintézet a készpénzesautomata-hálózati felmérését az ERA rendszeren keresztül, az erre a célra kialakított KPL_1082_v1 űrlap alkalmazásával – küldi meg az MNB részére. Az űrlaphoz mellékelteként kell csatolni a készpénzesautomata-hálózati felmérést, amely tartalmazza az elkészítése időpontjában fennálló állapotot, valamint amennyiben a készpénzesautomata-hálózatot bővíteni szükséges, a bővítéssel érintett területi kategóriákat és az elmaradás mértékét. Az újonnan telepítendő készpénzes automatákra vonatkozó adatokat a felmérés időpontjában a hitelintézet rendelkezésére álló legrészletesebb formában szükséges megadni, így különösen

- a) aláírt telepítési szerződés esetén annak tényét, továbbá a telepítési helyszínt és a tervezett telepítési időpontot;
- b) amennyiben még nincs aláírt telepítési szerződés, de előkészítése folyamatban van, és ismert a tervezett telepítés helyszíne, az ismert adatokat;
- c) ha a pontos helyszín még nem ismert, de a település/járás/vármegye, illetve Budapesten belül a kerület igen, akkor az erre vonatkozó adatokat.

2.8. A készpénzesautomata-hálózat üzemeltetésével kapcsolatos további elvárások

A Bankjegyrendelet 10. és 11. §-ában meghatározott, területi és forgalmi alapú feltételeknek megfelelő készpénzesautomata-hálózat üzemeltetése a hitelintézet kötelezettsége, amely kötelezettség teljesítése érdekében a Bankjegyrendelet 15/A. §-a szerint közreműködőt vehet igénybe. Az így üzemeltetett készpénzes automaták a hitelintézet készpénzesautomata-hálózatának részét képezik, azok üzemeltetéséért, az **előírásoknak való megfeleléséért a hitelintézet teljeskörű felelősséggel tartozik.** A közreműködő által üzemeltetett készpénzes automaták a következő alapvető feltételek teljesülése esetén vehetők figyelembe a hitelintézet készpénzesautomata-hálózatának részeként:

- a hitelintézetnek igazolnia kell, hogy az érintett készpénzes automaták kizárólagosan az ő hálózatának részét képezik, másik hitelintézet készpénzesautomata-hálózata szempontjából nem vehetők figyelembe;
- a készpénzes automaták megjelenésének az ügyfelek által egyértelműen felismerhető módon kell biztosítania a hitelintézet készpénzesautomata-hálózatához való közvetlen és

kizárólagos kapcsolódást (pl. a hitelintézet weboldalának ATM-keresőjében a készpénzes automátáknak szerepelnie kell, külső megjelenésük – matrica, logó – nem különbözhet érdemben a hitelintézet készpénzesautomata-hálózatába tartozó saját készpénzes automáták külső megjelenésétől);

- a hitelintézet által kibocsátott fizetési kártyával rendelkező ügyfelek a megállapodásban érintett készpénzes automátákat a hitelintézet saját üzemeltetésű készpénzes automátaival azonos kondíciók szerint vehetik igénybe;
- a hitelintézet tartozik felelősséggel a készpénzes automata rendelkezésre állására meghatározott előírások teljesítéséért;
- a hitelintézet felelősséget vállal a megállapodásban érintett készpénzes automátákra, valamint az azokon keresztül lebonyolított készpénzfelvételi és -befizetési forgalomra vonatkozóan az MNB által előírt adatszolgáltatási kötelezettségek mindenkor hatályos szabályoknak megfelelő teljesítéséért, továbbá a Bankjegyrendelet szerinti forgalmi feltételeknek való megfelelés ellenőrzéséhez szükséges adatoknak az MNB rendelkezésére bocsátásáért.

Az MNB elsődlegesen az ügyfelek által könnyen megközelíthető, lehetőség szerint 0-24 órában, de legalább napi 12 órában, korlátozás nélkül hozzáférhető, ki- és befizetésre alkalmas készpénzes automáták telepítését támogatja.

3. A hitelintézetek készpénzesautomata-hálózatra vonatkozó üzemeltetési kötelezettségének felülvizsgálata piaci változás esetén

A Bankjegyrendeletbe 2025. június 27-i hatállyal beiktatott 10. § (7) bekezdése szerint a hitelintézetek által kibocsátott, készpénzfelvételi funkcióval rendelkező fizetési kártyák tekintetében valamely hitelintézet piaci részesedésének 5 százalékpontot meghaladó mértékű változása esetén (pl. ha új hitelintézet lép be a piacra) az MNB – az arányos teherviselés érdekében – a készpénzesautomata-hálózat méretére vonatkozó, a táblázatban foglalt rendelkezéseket felülvizsgálja és módosítja. A módosított táblázat alapján az MNB hatósági határozatban kötelezi az adott hitelintézetet a kijelölt szolgáltatási helyszínen a korábbiakban valamely más hitelintézet által telepített, illetve üzemeltetett készpénzes automata továbbműködtetésére, vagyis az adott hitelintézetnek át kell vállalnia a készpénzes automata üzemeltetését attól a hitelintézettől, amely a módosítás előtt a kijelölt szolgáltatási helyszínen készpénzes automátát üzemeltetett. Amennyiben a készpénzes automata telepítésétől eltelt idő nem haladja meg az 5 évet, a Bankjegyrendelet 11. § (7) bekezdése alapján az új üzemeltető a korábbi üzemeltető részére köteles megtéríteni a készpénzes automata telepítési költségét.

4. Készpénzesautomata-hálózat rendelkezésre állása

A hitelintézet – figyelemmel a Bankjegyrendelet 2. § 31. pontjában, valamint 14. §-ában foglaltakra – a készpénzesautomata-hálózat rendelkezésre állását a bankjegykifizetésre és a bankjegybefizetésre vonatkozóan külön-külön, az alábbiak szerint állapítja meg.

4.1. Összes névleges elérhetőségi idő

A hitelintézet összesíti a készpénzesautomata-hálózatban üzemeltetett valamennyi készpénzes automátát és a készpénzes automáták összesített számából kivonja a szezonális jelleggel (például a nyári hónapokban a nyaralóhelyeken) üzemeltetett készpénzes automáták számát (a továbbiakban: folyamatosan üzemelő készpénzes automáták). A hitelintézet a folyamatosan üzemelő készpénzes automátákra vonatkozóan számolja ki a naptári évre, percben kifejezett összes névleges elérhetőségi időt.

Nem számíthatók be a szezonális jelleggel üzemeltetett készpénzes automata számába az olyan készpénzes automata, amelyek egész évben folyamatosan üzemelnek bizonyos korlátozásokkal, így például, ha csak munkanapokon, vagy bevásárlóközpontokban, pályaudvarokon, munkáltató telephelyén azok nyitvatartási idejéhez igazodóan biztosított az elérhetőségük.

A hitelintézet az összes névleges elérhetőségi időt külön-külön számítja ki a ki- és a befizetésre alkalmas készpénzes automata, amelynek keretében a ki- és befizetési funkcióval is rendelkező készpénzes automatakat – ideértve a bankjegy-visszaforogásra alkalmas gépeket is – mindkét számításnál figyelembe veszi. A 8.3. pont tartalmaz a rendelkezésre állási idő számítására vonatkozóan példaszámítást.

4.2. Korrigált összes névleges elérhetőségi idő

A hitelintézet a ki- és a befizetésre alkalmas készpénzes automatakra külön-külön kiszámolt összes névleges elérhetőségi időből kivonja a tárgyévben az ezen automatakra vis maior helyzet(ek), valamint az elvégzett karbantartások miatt bekövetkezett összesített és percben kifejezett állásidőt. Vis maior helyzet minden olyan esemény, amely a hitelintézet önhibáján kívül okozza a készpénzes automata működésének leállítását, mint például az internetkapcsolat, a villamosenergia-ellátás megszakadása. A vis maior helyzet(ek) fennállását és a karbantartás elvégzését a hitelintézetnek dokumentálnia kell.

4.3. Nettó összes elérhetőségi idő

A hitelintézet a kifizetésre alkalmas készpénzes automatakra vonatkozóan kiszámolt korrigált összes névleges elérhetőségi időből kivonja a kifizetésre alkalmas, folyamatosan üzemelő készpénzes automata bankjegykifogyásból és műszaki meghibásodásból eredő összesített állásidejét.

A hitelintézet a befizetésre alkalmas készpénzes automatakra kiszámolt korrigált összes névleges elérhetőségi időből kivonja a befizetésre alkalmas folyamatosan üzemelő készpénzes automata befizetési funkciójának a bankjegykazetták telítődéséből és műszaki meghibásodásból eredő összesített állásidejét.

A hitelintézet a műszaki meghibásodásból, a bankjegykifogyásból és a bankjegykazetták telítődéséből eredő állásidőket külön-külön kimutatja. A 0-24 órában nem elérhető készpénzes automata esetében az elérhetőségi időben fennálló állásidőt kell figyelembe venni. Ennek megfelelően, ha egy munkanapokon 8-16 óra között elérhető készpénzes automata pénteken 15 óra 40 perckor bankjegykifogyás vagy bankjegykazetta telítődése, vagy műszaki meghibásodás miatt funkcióját nem tudja ellátni, illetve leáll, és a töltésre, a bankjegykazetta cseréjére, illetve a javításra az azt követő hétfőn reggel kerül sor, majd a készpénzes automata 8 óra 10 perctől válik elérhetővé, akkor a hitelintézet összesen 30 perc állásidővel számol.

4.4. Éves átlagos rendelkezésre állás kiszámítása

A hitelintézet a ki- és a befizetésre alkalmas készpénzes automatakra kiszámított nettó összes elérhetőségi időt elosztja a ki- és a befizetésre alkalmas készpénzes automatakra kiszámolt korrigált összes névleges elérhetőségi idővel. Az éves átlagos rendelkezésre állás kiszámított mértéke a Bankjegyrendelet előírásának akkor felel meg, ha a bankjegykifizetés és a bankjegybefizetés tekintetében is legalább 98%.

4.5. A készpénzes automata rendelkezésre állása

Az adott készpénzes automata akkor felel meg a Bankjegyrendelet 14. § (2) bekezdésében foglalt előírásnak, ha a korrigált névleges elérhetőségi időtartama alatt a készpénzes automataban 98%-ban rendelkezésre áll a Pft. 36/A. § (1) bekezdés a) pontjában meghatározott összegű, ingyenesen felvehető forintbankjegy.

A Bankjegyrendelet 14. § (2) bekezdésében foglalt előírásnak való megfelelés szempontjából készpénzes automata alatt kell érteni az összes kifizetési funkcióval rendelkező és e funkciójában

üzemeltetett készpénzes automatát, ideértve a szezonális jelleggel üzemeltetett készpénzes automatát, valamint a bankjegy-visszaforgatásra alkalmas gépeket is. A 4.2. pontban foglalt korrigált névleges elérhetőségi időtartam alatt kell érteni az adott készpénzes automata naptári évre, percben kifejezett összes névleges elérhetőségi idejét csökkentve a tárgyévben a vis maior helyzet(ek), valamint az elvégzett karbantartások miatt bekövetkezett összesített és percben kifejezett állásidővel. Bankjegy kifogásnak minősül, ha a készpénzes automatában már nem áll rendelkezésre a Pft. 36/A. § (1) bekezdés a) pontjában meghatározott összegű, ingyenesen felvehető forintbankjegy.

5. A forintbankjegyek és -érmék címletváltásával és átváltásával kapcsolatban a hitelintézetek és a posta internetes honlapján, valamint a fiókhálózatban közzétett ügyféltájékoztatásra vonatkozó előírások

A Bankjegyrendelet 31. §-a, valamint az Érmerendelet 13. §-a alapján a fogyasztói ügyfélkörrel rendelkező hitelintézet (a továbbiakban jelen fejezet vonatkozásában: hitelintézet) és a posta kötelesek

- a címletváltást és átváltást ténylegesen végző fiókjaikban jól látható helyen, hirdetményben közzétenni a címletváltás és az átváltás ügyfél általi igénybevételének lehetőségét, feltételeit, díját, valamint a címletváltás és az átváltás végrehajtásával kapcsolatos információkat, különös tekintettel e szolgáltatások előzetes bejelentéshez kötésére,
- a címletváltást és átváltást ténylegesen nem végző fiókjaikban jól látható helyen, hirdetményben közzétenni a címletváltást és átváltást végző legközelebbi fiók címét, illetve közreműködő igénybevétele esetén a közreműködő megnevezését és érintett fiókjának címét, a címletváltás és átváltás igénybevételének lehetőségét, feltételeit, díját, továbbá e szolgáltatások végrehajtásával kapcsolatos információkat, különös tekintettel e szolgáltatások előzetes bejelentéshez kötésére;
- **az internetes honlapjukon folyamatosan és könnyen hozzáférhető módon elérhetővé tenni a címletváltást és átváltást ténylegesen végző fiókjaik listáját**, illetve közreműködő igénybevétele esetén a közreműködő érintett fiókjainak listáját, valamint a címletváltás és átváltás ügyfél általi igénybevételének lehetőségét, feltételeit, díját, továbbá a címletváltás és az átváltás végrehajtásával kapcsolatos információkat, különös tekintettel e szolgáltatások előzetes bejelentéshez kötésére.

Az MNB tapasztalatai szerint az egyes hitelintézetek, illetve a posta internetes honlapjának struktúrája, az ott történő publikálás módja rendkívül változatos képet mutat, és nyilván az alkalmazott technikai megoldások is különbözőek. Ezen felül az ügyfeleknek nyújtott szolgáltatások igénybevételének feltételeit tartalmazó dokumentumok típusai, elnevezései is eltérőek, találhatunk például hirdetményekre, kondíciós listákra, üzletszabályzatokra, általános szerződési feltételekre stb. Az MNB-nek a jelen módszertani útmutatóval nem célja a honlapok, illetve az alkalmazott dokumentumtípusok egységesítése, vagy meghatározott technikai megoldások ajánlása. Az útmutató jelen fejezetének célja, hogy felhívja a hitelintézetek és a posta figyelmét azokra a szempontokra, amelyek a címletváltással és az átváltással kapcsolatos ügyféltájékoztatási szabályoknak való megfelelést szolgálják. Felhívjuk a figyelmet arra, hogy az adott hitelintézet és a posta honlapján alkalmazott kereső/szűrő funkciónak alkalmasnak kell lennie az átváltást és címletváltást szabályozó, hatályos dokumentumok listázására.

5.1. Ügyféltájékoztatás az internetes honlapon

5.1.1. Címletváltást és átváltást ténylegesen végző fiókok listája

Az egyes hitelintézetek és a posta honlapján jellemzően elérhető a teljes fióklista, illetve az ügyfelek számára a keresési lehetőség is biztosított (pl. cím vagy igénybe vehető szolgáltatás alapján). Amennyiben egy hitelintézet vagy a posta a teljes fiókhálózatában végzi a címletváltási és átváltási tevékenységet, nem szükséges külön fióklistát megjelenítenie, de a honlapján azt az információt, hogy a címletváltás és az átváltás valamennyi fiókban igénybe vehető, valamilyen formában egyértelműen közzé kell tennie. Ezt megteheti akár magában a címletváltás és az átváltás lehetőségét, feltételeit, illetve díját tartalmazó dokumentumban (hirdetmény, kondíciós lista, üzletszabályzat stb.), akár azon kívül, pl. a pénztári szolgáltatásokról szóló információkat tartalmazó oldalon.

A hitelintézetek és a posta a címletváltást és az átváltást fő szabály szerint valamennyi fiókjukban kötelesek végezni, valamint bankjegybefizetésre alkalmas gép üzemeltetése esetén az MNB tv. 23. § (3) bekezdésében meghatározott ideig biztosítaniuk kell a forgalomból bevont bankjegyek átváltásának lehetőségét a bankjegybefizetésre alkalmas gépen keresztül történő befizetés fogadásával. A Bankjegy- és Érmerendelet alapján egyes pénztár nélküli fiókok mentesülhetnek a címletváltás és átváltás végzésének kötelezettsége alól, illetve lehetőség van a szolgáltatás nyújtásához közreműködő igénybevételére is. A postának lehetősége van továbbá a címletváltás végzését a saját üzemeltetésű állandó fiókokra korlátozni. A gyakorlatban ez azt jelenti, hogy lehetnek olyan hitelintézeti, illetve postai fiókok, ahol a címletváltás és átváltás egyáltalán nem vehető igénybe, vagy az átváltás csak a forgalomból bevont bankjegyek bankjegybefizetésre alkalmas gépen keresztül történő befizetésének elfogadására korlátozódik. Mivel a Bankjegy- és Érmerendelet a pozitív megközelítés alapján a címletváltást és átváltást végző fiókok listájának közzétételét írja elő, ha egy hitelintézet vagy a posta rendelkezik olyan fiók(ok)kal, amely(ek) ténylegesen nem végez(nek) címletváltást, illetve átváltást, ezért az adott hitelintézetnek vagy a postának gondoskodnia kell arról, hogy a címletváltást, illetve átváltást ténylegesen végző fiókok listája a honlapján elérhető legyen (pl. a teljes fióklistából történő lekérdezéssel, vagy külön lista megjelenítésével). Amennyiben valamely fiókban a forgalomból bevont bankjegyek átváltása bankjegybefizetésre alkalmas gépen keresztül történő befizetés elfogadásával igénybevehető, és így a szolgáltatás csak számlatulajdonosok számára elérhető, ezt az információt célszerű a honlapon jelezni.

5.1.2. A címletváltás és az átváltás igénybevételének lehetősége, feltétele(i) és díja

A forintbankjegyek és -érmék átváltása – a forgalomból bevont bankjegyek bankjegybefizetésre alkalmas gépen keresztül történő befizetésének elfogadása kivételével – fizetési számla meglétéhez, illetve más szolgáltatás igénybevételéhez nem köthető, és az átváltásért díj nem számítható fel. Az átváltás végrehajtása – a fiókok készpénzkészlete függvényében, figyelemmel a Bankjegyrendelet 29. § (3) bekezdésében, valamint az Érmerendelet 11. § (4) bekezdésében foglaltakra – előzetes bejelentéshez köthető. A hitelintézetek és a posta a címletváltás végrehajtását fizetési számla meglétéhez, illetve egyéb szolgáltatás igénybevételéhez köthetik, a Bankjegy- és Érmerendeletben meghatározott maximális mérték figyelembevételével díjat számíthatnak fel, és a címletváltás végrehajtását a már hivatkozott jogszabályi feltételekkel [Bankjegyrendelet 29. § (3) bekezdése, Érmerendelet 11. § (4) bekezdése] előzetes bejelentéshez köthetik.

Az átváltás és a címletváltás igénybevételének lehetőségét közzé kell tenni a honlapon. Ha egy hitelintézet vagy a posta nem köti előzetes bejelentéshez, feltételhez, illetve díj fizetéséhez az átváltás, illetve a címletváltás végrehajtását, akkor ezt az információt is közzé kell tennie a honlapján.

Amennyiben egy hitelintézet vagy a posta a címletváltást feltételhez köti, illetve díjat számít fel, akkor ezt a saját szabályozási rendjének megfelelő dokumentum(ok)ba (pl. hirdetmény, kondíciós lista, üzletszabályzat) be kell építenie, és ezeket a dokumentumokat a honlapján közzé kell tennie. Amennyiben az adott feltételek és a díj közzétételére a hitelintézet vagy a posta nem önálló,

kifejezetten a címletváltásra vonatkozó dokumentumformát alkalmaz, hanem ezen kikötéseket az általa nyújtott valamely egyéb szolgáltatásra vonatkozó feltételekben (pl. bankszámlavezetés általános szerződési feltételei) jeleníti meg, akkor ezen dokumentumban szükséges azt is egyértelműen közzétenni, hogy végez-e címletváltást az adott szolgáltatást igénybe nem vevő (pl. a nála bankszámlával nem rendelkező) ügyfelek részére is, és ha igen, azt milyen feltételekkel és díjért teszi.

A címletváltás és az átváltás végrehajtásával kapcsolatos minden egyéb információt is közzé kell tenni a honlapon (pl. nagyobb mennyiségű bankjegy/érme címletváltására, átváltására vonatkozó előzetes bejelentési kötelezettség).

5.1.3. A címletváltással, átváltással kapcsolatos információk „könnyen hozzáférhető módon” történő közzététele

A „könnyen hozzáférhető mód” megítélése függ attól, hogy az a személy, aki a címletváltással, átváltással kapcsolatban információhoz szeretne jutni, mennyire igazodik el a banki (postai) szolgáltatások között, illetve az internet világában. A Bankjegy- és Érmerendelet a megvalósítás módját nem határozza meg, így az ezen kritériumnak megfelelő bármilyen technikai megoldás elfogadható lehet. A „könnyen hozzáférhető mód” értékelésénél az MNB az alábbi szempontokat veszi figyelembe.

- Az egyes hitelintézetek és a posta honlapján jellemzően biztosított a szavakra, kifejezésekre történő keresés lehetősége. Amennyiben a címletváltással, átváltással összefüggő kulcsszavak találatként a vonatkozó információs oldalt, illetve a mindenkor hatályos dokumentumokat hozzák eredményként, teljesítettnek tekinthető a „könnyen hozzáférhető mód”-ra vonatkozó előírás. Ajánlott kulcsszavak: címletváltás, készpénzváltás, bankjegyváltás, érmeváltás (ezek külön írt változata is), sérült bankjegy, csonka bankjegy, hiányos bankjegy, bevont bankjegy. Az MNB tapasztalatai szerint vannak olyan hitelintézeti honlapok, amelyeken a kereső csak abban az esetben adja találatként a vonatkozó dokumentumot, ha a keresőbe írt szó vagy kifejezés pontosan megegyezik a dokumentumban található szóval, illetve kifejezéssel (pl. a keresőbe írt „bankjegy váltás” nem ad találatot, de a „bankjegy váltási” igen, mert a vonatkozó dokumentumban ez a kifejezés szerepel). Ez a megoldás a „könnyen hozzáférhetőség” szempontjából nem tekinthető megfelelőnek, ezért a kereső fejlesztése indokolt. A „könnyen hozzáférhető mód” értékelésénél nem szempont, hogy a kulcsszavas keresés a hitelintézet, illetve a posta saját honlapján kívüli keresőkben (pl. Google) is felhossa-e eredményként a vonatkozó aktuális információs oldalt, illetve dokumentumot.
- Amennyiben a honlapon található külön oldal a pénztári szolgáltatásokról, indokolt, hogy ezen az oldalon jelenjenek meg a címletváltással, átváltással kapcsolatos információk is.
- A „könnyen hozzáférhető mód” pozitív példájának tekinthető, ha a honlapon külön oldal is összefoglalja a címletváltással, átváltással kapcsolatos információkat. Ebben az esetben is lényeges azonban, hogy milyen útvonalon érhető el az adott oldal, illetve a kulcsszavas keresés találatként felhossa-e. Amennyiben a honlapon található ilyen információs oldal, mindenképpen szükséges, hogy arról egyértelműen elérhetőek legyenek a vonatkozó dokumentumok (pl. hirdetmény, kondíciós lista). Az MNB tapasztalata szerint előfordult például, hogy az információs oldalon hivatkozás történt arra, hogy a címletváltásért a hirdetményben meghatározott díjat kell fizetni, de az oldalról a hirdetmény nem volt elérhető, és hiányzott annak meghatározása is, hogy pontosan melyik hirdetményről van szó és az hogyan érhető el.

- Az internetes honlap átalakításakor különös gondot kell fordítani arra, hogy az ajánlott kulcsszavakra történő keresés az átalakítást követően is biztosított legyen.

5.1.4. A címletváltással, átváltással kapcsolatban elérhető információk aktualitása

Alapvető szempont, hogy a hitelintézet, illetve a posta honlapján elérhető információk, feltételek, díjak érvényessége mindenkor pontosan megállapítható legyen. Az MNB tapasztalatai szerint előfordult, hogy az adott honlapon végzett kulcsszavas keresés eredményeként egymásnak ellentmondó információkat tartalmazó dokumentumok (pl. hirdetések) jelentek meg találatként, és csak a közzétételi dátumokból lehetett következtetni arra, hogy a korábbi keltezésű már valószínűleg hatályát veszítette.

5.2. Ügyféltájékoztatás a fiókhálózatban

A Bankjegy- és Értékpapírtervezési Bizottság szerint a hitelintézeti és postai fiókokban jól látható helyen, hirdetőtáblán kell közzétenni a címletváltással, átváltással kapcsolatos információkat.

Az ügyféltájékoztatás megfelelőségének kritériumai

- A közzétett dokumentumból/elektronikus információs felületről egyértelműen megállapíthatónak kell lennie, hogy az adott fiókban igénybe vehető-e a címletváltási, átváltási szolgáltatás.
- Amennyiben az adott fiókban igénybe vehető a címletváltási, átváltási szolgáltatás, fel kell tüntetni az igénybevétel feltételeit (pl. fizetési számla meglétéhez kötött-e, van-e mennyiségi korlát), továbbá a szolgáltatás díját.
- Amennyiben az adott fiókban nem vehető igénybe a címletváltási, átváltási szolgáltatás, szükséges megadni a címletváltást, átváltást végző legközelebbi saját fiók, illetve a közreműködő fiókjának címét, az igénybevétel feltételeit és a szolgáltatás díját.
- Az ügyféltérben elhelyezett dokumentumot/elektronikus információs felületet nem szükséges formálisan is „Hirdetmény”-nek elnevezni, de a megnevezésből megállapíthatónak kell lennie, hogy abban található meg a címletváltással, átváltással kapcsolatos információk.
- Kizárólag elektronikus információs felület biztosítása esetén elvárás, hogy az ajánlott kulcsszavakra történő keresés találatként a vonatkozó információs oldalt, illetve dokumentumokat hozza eredményként, és a kulcsszavakra történő keresés a főoldalon biztosított legyen, hasonlóan a honlapon történő kereséshez. További elvárás, hogy az elektronikus információs felület a fiók nyitvatartási idejében beüzemelt és működőképes állapotban legyen. Amennyiben az elektronikus információs felület bármely okból kifolyólag működésképtelen, abban az esetben az ügyféltájékoztatást papír alapú dokumentum kihelyezésével kell biztosítani.
- Nem szükséges, hogy a címletváltás, átváltás igénybevételének lehetősége, feltételei és díja külön dokumentumban szerepeljenek, elfogadható olyan megoldás is, ha a címletváltás, átváltás az egyéb pénztári szolgáltatások (pl. befizetés, készpénzfelvétel) feltételeivel és kondícióival együtt kerül közzétételre. Ez utóbbi módszer azonban nem nehezítheti meg az ügyfelek tájékozódását, így pl. a hitelintézet vagy a posta valamennyi szolgáltatását magában foglaló teljes üzletszabályzatnak, általános szerződési feltételeknek a fiókban történő elhelyezése önmagában nem jelent megfelelő megoldást.

6. Hamisgyanús bankjegyek kezelésére vonatkozó elvárás

A Bankjegyrendelet 22. § (1)–(3) bekezdésében foglalt rendelkezések célja a készpénzbe vetett bizalom erősítése és a készpénzforgalom tisztaságának fenntartása, ezért a hamisgyanús forint- és külföldi bankjegyek (a továbbiakban együtt: bankjegyek) forgalomba kerülésének megelőzése olyan kiemelt érdek, amely indokolja a bankjegy valódisága iránti legcsekélyebb kétség esetén, annak visszatartását és szakértői vizsgálat céljából az MNB részére történő megküldését.

Az MNB felhívja a hitelintézetek figyelmét arra, hogy az MNB tv. 24. § (5) bekezdése és a Bankjegyrendelet 22. § (3) bekezdése alapján a pénzváltási tevékenységet közvetítő szervezet – mint a Bankjegyrendelet 2. § 28. pont c) alpontja szerinti pénzforgalmazó – is köteles az általa fellelt, feltehetően hamis magyar és külföldi fizetőeszközöket – ideértve az euróban denominált fizetőeszközöket is – az MNB-nek megküldeni, valamint a fellelés körülményeiről a Bankjegy-, illetve Érmerendeletben előírt módon és tartalommal az MNB részére adatszolgáltatást teljesíteni [a feltehetően hamis bankjegyek forgalomból való kivonásának kötelezettségét egyébiránt a pénzváltási tevékenységről szóló 297/2001. (XII. 27.) Korm. rendelet 28. §-a is előírja a pénzváltási tevékenységet közvetítő kötelezettségeként]. **Mivel a hamisgyanús bankjegyek kezelése tekintetében a valutaváltó gép működése egyenértékű a pénzváltási tevékenységet közvetítő, mint pénzforgalmazó pénztárosának tevékenységével, így a gép sem adhatja vissza az ügyfélnek a hamisgyanús forint- vagy külföldi bankjegyeket.**

Továbbá az MNB arra is felhívja a hitelintézetek figyelmét, hogy a pénzváltási tevékenységről szóló 297/2001. (XII. 27.) Korm. rendelet 26. §-a alapján a hitelintézet felelős azért, hogy a pénzváltási tevékenységét közvetítő e tevékenységét a jogszabályi előírások betartásával és a tőle elvárható gondossággal végezze.

7. A készpénzellátás biztonságával kapcsolatos előírások

A zavartalan készpénzellátás rendkívüli helyzetekben történő fenntartása érdekében a Bankjegyrendelet 25. és 26. §-a alapján a hitelintézeteknek a következő feladatokat kell elvégezniük:

- fel kell mérniük és minősíteniük kell a készpénzforgalom lebonyolításához kialakított teljes infrastrukturális hálózatukat (fiókok, ATM-ek, ügyfél által kezelt gépek), és össze kell állítaniuk a kritikusnak minősített infrastrukturális elemek listáját,
- azonosítaniuk kell a készpénzforgalmazást és a szükséges erőforrások rendelkezésre állását veszélyeztető működési kockázatokat, valamint a készpénzforgalmazás zavartalan ellátását veszélyeztető eseményeket,
- ki kell dolgozniuk az azonosított működési kockázatokból, a készpénzforgalmazás zavartalan ellátását veszélyeztető eseményekből és a kapcsolódó erőforrás-kiesésekből eredő, a készpénzforgalmazásban bekövetkező rendkívüli helyzetek kezelésére, így különösen a kritikusnak minősített infrastrukturális elemek készpénzellátására és a rendkívüli helyzetben történő tovább működtetésére vonatkozó intézkedési tervet.

7.1. Működési kockázatok és kritikus infrastrukturális elemek azonosítása

A Bankjegyrendelet 25. § (1) bekezdése a korábbiaknál konkrétabb szempontokat határoz meg a kritikus infrastrukturális elemek kijelölésére vonatkozóan, amelyek alapján a hitelintézetnek kritikus infrastrukturális elemnek kell minősítenie

- a rendkívüli helyzetben történő készpénzszállítás tárgyában az MNB-vel kötött megállapodás alapján kijelölt fiókjait,

- azokat a fiókjait, amelyekben az előző évi átlagos napi forint készpénzforgalom (befizetés és kifizetés együtt) meghaladja a fiókhálózat egészére számított átlagos napi forint készpénzforgalom értékét,
- kritikus infrastrukturális elemként kizárólag olyan hitelintézeti fiók jelölhető ki, amely pénztárral is rendelkezik, ezért amennyiben a készpénzellátás tárgyában az MNB-vel kötött megállapodás alapján kijelölt fiók időközben pénztármentessé válik, akkor a hitelintézet köteles egy másik pénztárral rendelkező fiókját kijelölni, továbbá erről haladéktalanul értesíteni az MNB-t,
- az ATM-ek, valamint ügyfél által kezelt gépek legalább 20%-át, azzal, hogy kritikus infrastrukturális elemnek kell minősítenie minden olyan
 - o ATM-et, valamint ügyfél által kezelt gépet, amelynél az előző évi átlagos napi forint készpénzforgalom meghaladja az ATM-ek, valamint ügyfél által kezelt gépek hálózatának egészére számított átlagos napi forint készpénzforgalom értékét,
 - o ATM-et, valamint ügyfél által kezelt gépet, amelytől 10 kilométeren belül nem érhető el másik saját ATM, illetve ügyfél által kezelt gép,
- minden további olyan infrastrukturális elemet, amely a hitelintézet saját megítélése szerint valamely egyéb szempont, így különösen a területi elhelyezkedés, az ellátott terület nagysága alapján a lakosság készpénzellátásában fontos szerepet tölt be.

A minősítés során a készpénzes infrastrukturális hálózatot egészében kell vizsgálni, azaz a fiókok, ATM-ek, ügyfél által kezelt gépek lakossági készpénzellátásban betöltött szerepét együttesen kell elemezni, és a teljes hálózathoz kell kijelölni az adott kockázati esemény bekövetkezése esetén kritikus szerepet betöltő elemeket. Nem elfogadható gyakorlat, ha a kijelölés során a hálózat bizonyos elemei (pl. a fiókok) – az adott kockázati esemény sajátosságaival összefüggésbe nem hozhatóan – kizárólagosságot élveznek. Az MNB elvárása, hogy a hitelintézet a minősítések alátámasztására az egyes kockázati eseményekre meghatározott kritikus infrastruktúra listákat a kijelölési alapelvek ismertetésével együtt mutassa be.

Bár a Bankjegyrendeletben a minősítési kötelezettség [25. § (1) bekezdés] megelőzi a működési kockázatok azonosítására vonatkozó előírást [26. § (1) bekezdés], a gyakorlati tapasztalatok azt mutatják, hogy az egyes kockázati események különbözőségére már a minősítés során is tekintettel kell lenni, azaz a gyakorlatban a működési kockázatok azonosításának meg kell előznie a minősítést, és a minősítéseket már az egyes kockázati események sajátosságainak figyelembevételével kell elvégezni. Járványhelyzetben például, amikor a személyes kapcsolatok korlátozására, pénztárak/fiókok rövidített nyitvatartására vagy akár bezárására kerülhet sor, nagyobb hangsúly helyeződik a külső helyszíneken lévő készpénzes automatákra, míg más helyzetekben (pl. sztrájk egy készpénzlogisztikai szolgáltatónál) éppen ellenkezőleg, a fióki pénztárak, készpénzes automaták szerepe nőhet meg. Az is előfordulhat, hogy egy adott kockázati esemény lefolyása szakaszosan történik, illetve több irányt is vehet (pl. járvány esetén fokozatosan egyre szigorúbb intézkedések lépnek életbe), így a felkészülés során többféle forgatókönyvet is át kell gondolni. Ebből következik, hogy a készpénzforgalmazás kritikus rendszerelemeiről nem elegendő egyetlen (állandó) listát készíteni, hanem olyan listá(ka)t kell összeállítani, amely(ek) igazodik/igazodnak az egyes kockázati események különböző forgatókönyveihez. Nem kell feltétlenül minden azonosított kockázathoz külön kritikus listát összeállítani, de az elvárás, hogy az egyes listákról megállapítható legyen, hogy azok mely kockázati esemény(ek) bekövetkezésekor, illetve milyen forgatókönyvekhez érvényesek.

Az MNB a készpénzlogisztikai szolgáltatók kapacitás kieséséből eredő rendkívüli helyzetben történő készpénzszállításra vonatkozóan együttműködési megállapodást kötött a kijelölt hitelintézetekkel. Az együttműködési megállapodás alapján kijelölésre kerültek azok a hitelintézeti fiókok, amelyekbe a készpénzlogisztikai szolgáltatók kiesése esetén az MNB szervez készpénzszállítást. Tekintettel arra, hogy a Bankjegyrendelet szerinti minősítéseket az egyes

kockázati események, illetve az egyes események lefolyásának lehetséges forgatókönyvei figyelembevételével indokolt elvégezni, nem elfogadható gyakorlat, ha egy hitelintézet kizárólag az együttműködési megállapodás alapján kijelölt fiókjait, illetve az ezen fiókokban üzemeltetett készpénzes automatáit azonosítja a Bankjegyrendelet szerinti kritikus elemként is.

A kockázati eseményekhez igazodóan kijelölt kritikus elemeknek a hálózat szintjének megfelelő területi lefedettséget (országos hálózat – országos lefedettség, regionális hálózat – régiós lefedettség) kell biztosítaniuk.

Országos veszélyhelyzet esetén alapvető cél a lakosság készpénzellátásának biztosítása. Ilyen helyzetben elvárható, hogy a kritikus elemek kijelölése során a saját ügyfélkör ellátásának biztosítása mellett szempontként megjelenjen az egyéb ügyfelek ellátásának biztosítása is.

A kijelölt hitelintézeteknek a kritikus hitelintézeti infrastrukturális elemek listáit a Bankjegyrendelet 5. melléklete szerinti táblázatos formában (excel formátumban) kell beküldeniük az MNB-nek. A táblázatban az átlagos napi forint készpénzforgalomra vonatkozó adat megadható be- és kifizetési irány szerinti megbontásban is (értelemszerűen ott nem, ahol csak egy irány lehetséges, pl. hagyományos ATM, illetve bankjegy-befizető gép).

7.2. Intézkedési terv

A Bankjegyrendelet 26. § (2)–(7) bekezdése határozza meg az intézkedési tervre vonatkozó szabályokat. Az intézkedési terv kidolgozása során kiemelt figyelmet kell fordítani a következőkre.

- A kritikus hitelintézeti infrastrukturális elemek minősítéséhez hasonlóan az intézkedési terv kidolgozását szintén az egyes kockázati események sajátosságaira, illetve az egyes események lefolyásának lehetséges forgatókönyveire tekintettel indokolt végezni.
- Lehetnek olyan helyzetek, amelyekre nemcsak célszerű, de szükséges is nem egyedül, hanem más szervezetekkel (a többi hitelintézettel, a készpénzlogisztikai szolgáltatókkal) együttműködésben felkészülni, és az ilyen helyzetekre vonatkozó intézkedési terveket közösen kidolgozni. Ilyen helyzet például az országos járvány, amikor a pénztárak/fiókok/üzletközpontok bezárására vagy nyitvatartásának korlátozására kerülhet sor, és ennek következtében a nem fióki, 24 órában, a hét minden napján rendelkezésre álló készpénzes automaták magasabb összegű pénzmennyiséggel, illetve gyakrabban történő töltése válik szükségessé, amely a készpénzlogisztikai szolgáltatókra a szokásosnál nagyobb terhet ró. A Bankjegyrendelet 26. § (5) bekezdése az ilyen helyzetekre vonatkozóan írja elő az együttműködési kötelezettséget.
- Formai szempontból fontos, hogy az intézkedési terv jól tagolt, könnyen átlátható legyen. A Bankjegyrendelet 26. § (3) bekezdése előírja, hogy az intézkedési tervet az azonosított működési kockázatok, készpénzellátást veszélyeztető események szerinti bontásban kell elkészíteni.

7.3. A postára vonatkozó eltérő szabályok

A Bankjegyrendelet az alábbiak tekintetében eltérő rendelkezéseket fogalmaz meg a postára vonatkozóan a készpénzellátás biztonságával kapcsolatban:

- a postának a készpénzforgalma lebonyolításához kialakított fiókhálózatát kell felmérnie és minősítenie az egyes postai fiókoknak a lakosság készpénzellátásában betöltött szerepe kritikussága szempontjából,

- kritikus fióknak kell minősíteni a rendkívüli helyzetben történő készpénzszállítás tárgyában az MNB-vel kötött megállapodás alapján kijelölt postai fiókokat, valamint minden további olyan postai fiókot, amely a posta saját megítélése szerint valamely egyéb szempont (így különösen a területi elhelyezkedés, az ellátott terület, illetve a lebonyolított készpénzforgalom nagysága) alapján a lakosság készpénzellátásában fontos szerepet tölt be,
- a postának az intézkedési terv kidolgozása során a szerződött pénzfeldolgozójával van együttműködési kötelezettsége.

Egyéb tekintetben a postának is az előző alpontokban foglaltak figyelembevételével kell eljárnia a működési kockázatok azonosítása és az intézkedési terv kidolgozása során.

8. Példaszámítások

8.1. Példaszámítás a készpénzesautomata-hálózatra vonatkozó területi alapú feltételek alkalmazására

1. példa

- „A” hitelintézet által kibocsátott, a területi szabály alkalmazása szempontjából számításba vett fizetési kártyák mennyisége 198 000 darab,
- „A” hitelintézet a készpénzesautomata-hálózati felmérést megelőző év utolsó napján összesen 7 készpénzes automatát üzemeltetett, ebből 5-öt Budapesten, 2-t vármegyeszékhelyeken.

Az adatok alapján „A” hitelintézetre a táblázat 1. sora irányadó, és a vele szembeni elvárás összesen 54 készpénzes automata üzemeltetése lenne. „A” hitelintézet mindhárom településkategóriában elmaradást mutat, Budapesten 35, a vármegyeszékhelyeken 7, az egyéb településeken 5 készpénzes automatával. „A” hitelintézet a kompenzációs szabályt akkor alkalmazhatja, ha a kevésbé elmaradó kategóriákban az elvárt mennyiség felettire növeli a készpénzes automaták számát, azaz a vármegyeszékhelyeken legalább 8, a vármegye egyéb településein legalább 6 készpénzes automatára. Ebben az esetben Budapesten üzemeltetendő készpénzes automaták elvárt száma a kompenzációs szabály alapján 25%-kal csökkenthető, ennek eredményeként az elvárt készpénzes automaták száma 31-re módosul, azaz a telepítendő készpénzes automaták száma ebben a kategóriában 35-ről 26-ra csökken. Mivel „A” hitelintézet mindhárom településkategóriában elmaradást mutat, így áthelyezést nem alkalmazhat.

Számítások az 1. példához:

"A" hitelintézet / 198.000 db fizetési kártya	Budapest	Vármegyeszékhely	Vármegye egyéb települései	Összesen
Bankjegyrendelet szerinti átlagos darabszám	1,75/kerület	0,5/vármegyeszékhely	0,25/vármegye	
Bankjegyrendelet szerinti összesített darabszám	40,25	9	4,75	54
Tényleges darabszám	5	2	0	7
Eltérés az elvárt darabszámtól egész számra kerekítve	-35	-7	-5	-47
Kompenzációs szabály alkalmazhatóságához szükséges bővítési igény a kevésbé elmaradó településkategóriákban (db)		8	6	
Kompenzációs szabály alkalmazásával korrigált minimális darabszám a leginkább elmaradást mutató településkategóriában egész számra kerekítve	-26			
Telepítendő darabszám (áthelyezés nélkül)	26	8	6	40
Áthelyezhető darabszám	0	0	0	0
Minimálisan telepítendő összdarabszám (áthelyezés figyelembevételével)	26	8	6	40
Elvárt minimális darabszám	31	10	6	47

2. példa

- „B” hitelintézet által kibocsátott, a területi szabály alkalmazása szempontjából számításba vett fizetési kártyák mennyisége 535 000 darab,
- „B” hitelintézet a készpénzesautomata-hálózati felmérést megelőző év utolsó napján összesen 113 készpénzes automatát üzemeltetett, ebből 38-at Budapesten, 30-at vármegyeszékhelyeken, 45-öt a vármegyék egyéb településein

Az adatok alapján „B” hitelintézetre a táblázat 2. sora irányadó, és a vele szembeni elvárás összesen 169 készpénzes automata üzemeltetése lenne. „B” hitelintézet mindhárom településkategóriában elmaradást mutat, Budapesten 19,5, a vármegyeszékhelyeken 15, az egyéb településeken 21,5 készpénzes automatával. „B” hitelintézet a kompenzációs szabályt akkor alkalmazhatja, ha a kevésbé elmaradó kategóriákban az elvárt mennyiség felettire növeli a készpénzes automaták számát, azaz Budapesten legalább 21, a vármegyeszékhelyeken legalább 16 készpénzes automatával. Ebben az esetben a vármegyék egyéb településein üzemeltetendő készpénzes automaták elvárt száma a kompenzációs szabály alapján 25 %-kal csökkenthető, ennek eredményeként az elvárt készpénzes automaták száma 50-re módosul, azaz a telepítendő készpénzes automaták száma ebben a kategóriában 21,5-ről 5-re csökken. Mivel „B” hitelintézet mindhárom településkategóriában elmaradást mutat, így áthelyezést nem alkalmazhat.

Számítások a 2. példához:

"B" hitelintézet / 535.000 db fizetési kártya	Budapest	Vármegyeszékhely	Vármegye egyéb települései	Összesen
Bankjegyrendelet szerinti átlagos darabszám	2,5/kerület	2,5/vármegyeszékhely	3,5/vármegye	
Bankjegyrendelet szerinti összesített darabszám	57,5	45	66,5	169
Tényleges darabszám	38	30	45	113
Eltérés az elvárt darabszámtól	-19,5	-15	-21,5	-56
Kompenzációs szabály alkalmazhatóságához szükséges bővítési igény a kevésbé elmaradó településkategóriákban (db)	21	16		
Kompenzációs szabály alkalmazásával korrigált minimális darabszám a leginkább elmaradást mutató településkategóriában			50	
Telepítendő darabszám (áthelyezés nélkül)	21	16	5	42
Áthelyezhető darabszám	0	0	0	0
Minimálisan telepítendő összdarabszám (áthelyezés figyelembevételével)	21	16	5	42
Elvárt minimális darabszám	59	46	50	155

3. példa

- „C” hitelintézet által kibocsátott, a területi szabály alkalmazása szempontjából számításba vett fizetési kártyák mennyisége 942 000 darab,
- „C” hitelintézet a felmérést megelőző év utolsó napján összesen 389 készpénzes automatát üzemeltetett, ebből 99-et Budapesten, 105-öt vármegyeszékhelyeken, 185-öt a vármegyék egyéb településein

Az adatok alapján „C” hitelintézetre a táblázat 3. sora irányadó, és a vele szembeni elvárás összesen 490 készpénzes automata üzemeltetése lenne. „C” hitelintézet két településkategóriában elmaradást mutat (Budapesten 16, a vármegyék egyéb településein 100 készpénzes automatával), a harmadik kategóriában az elvárt darabszámnál több készpénzes automatát üzemeltet (a vármegyeszékhelyeken 15 darabbal). „C” hitelintézet a kompenzációs szabályt akkor alkalmazhatja, ha a kevésbé elmaradó kategóriában az elvárt mennyiség felettire növeli a készpénzes automaták számát, azaz Budapesten legalább 17 új készpénzes automatát helyez üzembe. Ebben az esetben a vármegyék egyéb településein üzemeltetendő készpénzes automaták elvárt száma 214-re csökkenthető, így az ebben a településkategóriában telepítendő készpénzes automaták száma 29-re módosul. „C” hitelintézet a vármegyeszékhelyeken üzemelő készpénzes automatákból legfeljebb 14

darabot áthelyezhet a másik két településkategóriába, így esetében a hálózathálózatbővítés minimális mennyisége összesen 32 készpénzes automata lesz.

Számítások a 3. példához:

"C" hitelintézet / 942.000 db fizetési kártya	Budapest	Vármegyeszékhely	Vármegye egyéb települései	Összesen
Bankjegyrendelet szerinti átlagos darabszám	5/kerület	5/vármegyeszékhely	15/vármegye	
Bankjegyrendelet szerinti összesített darabszám	115	90	285	490
Tényleges darabszám	99	105	185	389
Eltérés az elvárt darabszámtól	-16	15	-100	-101
Kompensációs szabály alkalmazhatóságához szükséges bővítési igény a kevésbé elmaradó településkategóriában (db)	17			
Kompensációs szabály figyelembevételével korrigált minimális darabszám a leginkább elmaradást mutató településkategóriában			214	
Telepítendő darabszám (áthelyezés nélkül)	17	0	29	46
Áthelyezhető darabszám	0	14	0	14
Minimálisan telepítendő összdarabszám (áthelyezés figyelembevételével)	17	-14	29	32
Elvárt minimális darabszám	116	91	214	421

4. példa

- „D” hitelintézet által kibocsátott, a területi szabály alkalmazása szempontjából számításba vett fizetési kártyák mennyisége 2 034 000 darab,
- „D” hitelintézet a felmérést megelőző év utolsó napján összesen 803 darab készpénzes automatát üzemeltetett, ebből 122-t Budapesten, 98-at vármegyeszékhelyeken, 583-at a vármegyék egyéb településein

Az adatok alapján „D” hitelintézetre a táblázat 4. sora irányadó, és a vele szembeni elvárás összesen 819 készpénzes automata üzemeltetése lenne. „D” hitelintézet két településkategóriában elmaradást mutat (Budapesten 39, a vármegyeszékhelyeken 28 készpénzes automatával), a harmadik kategóriában az elvárt darabszámnál több készpénzes automatát üzemeltet (a vármegyék egyéb településein 51-gyel). „D” hitelintézet a kompensációs szabályt akkor alkalmazhatja, ha a kevésbé elmaradó kategóriában az elvárt mennyiség felettire növeli a készpénzes automaták darabszámát, azaz a vármegyeszékhelyeken legalább 29 új készpénzes automatát helyez üzembe. Ebben az esetben a Budapesten üzemeltetendő készpénzes automaták elvárt száma 121-re csökkenthető. „D” hitelintézet a vármegyék egyéb településein üzemelő készpénzes automatákból legfeljebb 50-et áthelyezhet, így a vármegyeszékhelyeken fennálló bővítési igényt áthelyezéssel is megoldhatja, nem feltétlenül szükséges új készpénzes automatákat beszereznie.

Számítások a 4. példához:

"D" hitelintézet / 2.034.000 db fizetési kártya	Budapest	Vármegyeszékhely	Vármegye egyéb települései	Összesen
Bankjegyrendelet szerinti átlagos darabszám	7/kerület	7/vármegyeszékhely	28/vármegye	
Bankjegyrendelet szerinti összesített darabszám	161	126	532	819
Tényleges darabszám	122	98	583	803
Eltérés az elvárt darabszámtól	-39	-28	51	-16
Kompensációs szabály alkalmazhatóságához szükséges bővítési igény a kevésbé elmaradó településkategóriában (db)		29		
Kompensációs szabály figyelembevételével korrigált minimális darabszám a leginkább elmaradást mutató településkategóriában	121			
Telepítendő darabszám (áthelyezés nélkül)	0	29	0	29
Áthelyezhető darabszám	1	0	50	51
Minimálisan telepítendő összdarabszám (áthelyezés figyelembevételével)	-1	29	-50	-22
Elvárt minimális darabszám	121	127	533	781

5. példa

- „E” hitelintézet által kibocsátott, a területi szabály alkalmazása szempontjából számításba vett fizetési kártyák mennyisége 2 915 000 darab,
- „E” hitelintézet a felmérést megelőző év utolsó napján összesen 1 610 készpénzes automatát üzemeltetett, ebből 204-et Budapesten, 253-at vármegyeszékhelyeken, 1 153-at a vármegyék egyéb településein

Az adatok alapján „E” hitelintézetre a táblázat 5. sora irányadó, és a vele szembeni elvárás összesen 1 686 készpénzes automata üzemeltetése lenne. „E” hitelintézet két településkategóriában elmaradást mutat (Budapesten 72, a vármegyeszékhelyeken készpénzes automatával), a harmadik kategóriában az elvárt darabszámnál több készpénzes automatát üzemeltet (a vármegyék egyéb településein 13-mal). „E” hitelintézet a kompenzációs szabályt akkor alkalmazhatja, ha a kevésbé elmaradó településkategóriában az elvárt mennyiség felettire növeli a készpénzes automaták számát, azaz a vármegyeszékhelyeken legalább 18 új készpénzes automatát helyez üzembe. Ebben az esetben a Budapesten üzemeltetendő készpénzes automaták elvárt száma 207-re csökkenthető, így az ebben a településkategóriában telepítendő készpénzes automaták száma 3-ra módosul. „E” hitelintézet a vármegyék egyéb településein üzemelő készpénzes automatákból legfeljebb 12-öt áthelyezhet a másik két településkategóriába, így esetében a hálózathálózatbővítés minimális mennyisége összesen 9 készpénzes automata lesz.

Számítások a 5. példához:

"E" hitelintézet / 2.915.000 db fizetési kártya	Budapest	Vármegyeszékhely	Vármegye egyéb települései	Összesen
Bankjegyrendelet szerinti átlagos darabszám	12/kerület	15/vármegyeszékhely	60/vármegye	
Bankjegyrendelet szerinti összesített darabszám	276	270	1140	1686
Tényleges darabszám	204	253	1153	1610
Eltérés az elvárt darabszámtól	-72	-17	13	-76
Kompenzációs szabály alkalmazhatóságához szükséges bővítési igény a kevésbé elmaradó településkategóriában (db)		18		
Kompenzációs szabály figyelembevételével korrigált minimális darabszám a leginkább elmaradást mutató településkategóriában	207			
Telepítendő darabszám (áthelyezés nélkül)	3	18	0	21
Áthelyezhető darabszám	0	0	12	12
Minimálisan telepítendő összdarabszám (áthelyezés figyelembevételével)	3	18	-12	9
Elvárt minimális darabszám	207	271	1141	1619

A készpénzes automaták 3-5. példában bemutatott településkategóriák közötti áthelyezése csak akkor alkalmazható, amennyiben nem sérti az ATMTv.-ben, illetve a 129/2025. (VI. 5.) Korm. rendeletben meghatározott előírásokat.

8.2. Példaszámítás a készpénzesautomata-hálózatra vonatkozó forgalmi alapú feltételek alkalmazására

1. példa

Amennyiben a hitelintézet készpénzes-automata hálózatában a készpénzfelvételi forgalom a felmérés évét megelőző évben 1 400 000 millió forint volt és a referenciaérték 2 300 millió forint, akkor a forgalmi alapú szabálynak való megfeleléshez a hitelintézetnek legalább 609 készpénzfelvételi funkcióval rendelkező készpénzes automatát kell üzemeltetnie. Amennyiben a hitelintézet készpénzes-automata hálózatában a befizetési forgalom a felmérés évét megelőző évben 800 000 millió forint volt és a referenciaérték 3 250 millió forint, akkor a forgalmi alapú szabálynak való megfeleléshez a hitelintézetnek legalább 246 befizetési funkcióval rendelkező készpénzes

automatát kell üzemeltetnie. A készpénzfelvételi és -befizetési funkcióval egyaránt rendelkező készpénzes automatákra tekintettel az elvárt számok nem adódnak össze automatikusan. Ennek megfelelően, ha a 609 készpénzfelvételi funkcióval rendelkező készpénzes automatából legalább 246 befizetési funkcióval is rendelkezik, akkor a hitelintézet megfelel a forgalmi alapú feltételnek. Ha a befizetési funkcióval is rendelkező készpénzes automaták száma nem éri el a 246-ot, akkor a hitelintézet két módon teljesítheti az előírást: vagy új, befizetési funkcióval (is) rendelkező készpénzes automatákat helyez üzembe, vagy a meglévő, kifizetési funkcióval rendelkező készpénzes automaták helyett bankjegy-visszaforgató gépeket telepít.

2. példa

Az 1. példát folytatva, ha egy hitelintézetnek a forgalmi alapú feltétel alapján 609 készpénzes automatát kell üzemeltetnie, a területi alapú feltétel alapján – a kompenzációs szabályt is figyelembe véve – pedig 463-at, és jelenleg 450 készpénzes automatával rendelkezik, akkor a hálózatát összesen 159 készpénzes automatával kell bővítenie. A telepítési helyszínek megválasztásánál elsődlegesen a kompenzációs szabállyal korrigált területi alapú feltételeket kell figyelembe venni.

8.3. Példaszámítás a rendelkezésre állási idő számítására vonatkozóan

Ha a hitelintézetnek van 150, 0-24 órában elérhető készpénzes automatája, és 100, munkanapokon 8 órában elérhető készpénzes automatája, akkor a hitelintézet az összes névleges elérhetőségi időt 250 munkanap/év esetén a következők szerint számítja ki:

$$(150 \times 365 \times 24 \times 60) + (100 \times 250 \times 8 \times 60) = 90\,840\,000, \text{ azaz } 90,84 \text{ millió perc}$$